

Uredništvo: Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 22-61-22-64. Mesečna naročnina 20 lit. za inostranstvo 40 lit. — Ček rač. Ljubljana 10.606 za naročnino in 10.394 za inostranstvo izključno dostopne za oglaševanje in inostranstvo: D.P.I. S. A. Milano, Retoplasov ne vračamo.

SLOVENE

NOVEMBER-1944

28
TOREK

Die Nordamerikaner bei Aachen aus mehreren Orten geworfen

Neue Angriffe der 3. USA-Armee mit stärkeren Kräften an der lothringischen Nordostgrenze — Erfolgreiche feindliche Durchbruchversuche in Mittelitalien — Wucht der bolschewistischen Angriffe im Raum von Budapest nachgelassen

Aus dem Führerhauptquartier, 27. November. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In der Schlacht bei Aachen trat bei Fortdauer scharfen Angriffstätigkeit keine wesentliche Veränderung der Lage ein. Die Nordamerikaner wurden aus mehreren Orten geworfen. Stärker war der feindliche Druck im Wald von Hürtgen, um dessen Ostausgänge sich schwere Gefechte entwickelten. Unter erheblichen Menschen- und Panzerverlusten konnte der Feind nur einige kleinere Waldstücke gewinnen.

Die Besatzungen mehrerer Befestigungsanlagen im Umkreis von Metz setzten ihren Widerstand fort.

An der lothringischen Nordostgrenze führte die 3. amerikanische Armee auf breiter Front und mit stärkeren Kräften neue Angriffe. Sie liefen sich im Raum östlich Sierck vor unseren Stellungen fest. Bei Belchen und westlich St. Avold konnte der Gegner geringe Fortschritte erzielen. Unsere Truppen vernichteten in diesen Kämpfen 14 Panzer. Im Raum von Strassburg kam es zu keinen größeren Kampfhandlungen. Um den Markirch-Pass und den Gebirgskamm südöstlich Gérardmer wird heftig gekämpft.

Im Ober-Elsass versuchte der Gegner erneut, durch konzentrische Angriffe aus dem Raum nordöstlich Belfort und südwestlich Mulhouse die Burgundische Pforte zu öffnen. Bei Masmünster brachen seine Angriffe verlustreich zusammen. An der Schweizer Grenze gelang ihm unter starkem Panzereinsatz ein erneuter Einbruch entlang der Strasse Delle-Basel.

Unser Fernfeuer auf die Räume von London, Antwerpen und Lüttich geht weiter.

In Mittelitalien hat der Abwehrerfolg unserer Truppen im Raum von Faenza die 8. britische Armee gestern zu einer Kampfpause gezwungen. Erst in den Nachmittagsstunden trat der Feind beiderseits der Stadt

zu erneuten Angriffen an, die erfolglos blieben. Am Monte Belvedere südwestlich Vergato gehen die Kämpfe weiter.

Gegen den Strassenknotenpunkt Knin nordöstlich Šibenik in Dalmatien richten sich seit einiger Zeit heftige Angriffe gemischter feindlicher Verbände. Sie wurden abgewiesen. Im Raum westlich Apatin und Latina stehen unsere Divisionen weiter in harten Abwehrkämpfen gegen starke bolschewistische Kräfte.

Zwischen Budapest und Tokaj lässt die Wucht der sowjetischen Angriffe gestern nach. Bei Teilangriffen, die sämtlich zerschlagen wurden, verloren die Bolschewisten durch die wirksame Abwehr eines unserer Armekorps 22 Panzer.

Schlachtflieger bekämpfen in der Nacht mit gutem Erfolg den feindlichen Nachschub im Kampfraum von Budapest sowie Truppenansammlungen und Bereitstellungen bei Mohács. Eine Donaubrücke wurde zerstört.

In Kurland setzte der Feind seine Grossangriffe infolge der erlittenen schweren Verluste an Menschen und Material gestern nicht fort.

Anglo-amerikanische Terrorbomber, die am Tage mit starkem Jagdschutz nach Nordwest- und Mitteldeutschland einfliegen, warfen Bomben vornehmlich auf Wohngebiete verschiedener Städte und auf zahlreiche Landgemeinden. Dabei entstanden besonders umfangreiche Schäden im Sadtgebiet von Hannover, das in letzter Zeit wiederholt das Ziel feindlicher Luftangriffe war und in Hamm 88 feindliche Flugzeuge wurden abgeschossen, darunter 61 viermotorige Bomber. In der Nacht griffen feindliche Flugzeuge München an. Unterseboote versenkten in harten Kämpfen aus dem feindlichen Geleitverkehr 6 Schiffe mit 33.500 BRT und 3 Zerstörer.

Severnoamerikanci vrženi iz več krajev pri Aachenu

Novi napadi 3. ameriške armade z močnejšimi silami ob lorenski severnovzhodni meji — Brezuspješni sovražni prebijalni poskusi v srednji Italiji — Silovitost boljševiških napadov na področju Budimpešte popustila

Führerjev glavni stan, 27. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Bitka pri Aachenu se ob nadaljevanju močne napadalne aktivnosti ni bistveno prav nič spremenila. Severnoamerikanci smo vrgli iz več krajev. Sovražnikov pritisk je postal močnejši v Hürtgenem gozdu, za čigar vzhodne robove so se razvili teški boji. Kljub visoki človeški in tvarni izgubi smo dobili sovražnik le nekaj manjših kosov gozda.

Posadke več utrjenih naprav okrog Metza se še upirajo.

Na lorenski severovzhodni meji je 3. ameriška armada znova napadla na široki črti z močnejšimi silami. Vzhodno od Siercka se je ustavila pred našimi postojankami. Pri Belchenu in zahodno od St. Avolda se je nasprotniku posrečilo nekoliko napredovati. Naše čete so uničile v teh bojih 14 oklepnikov. Na področju Strassbourga ni prišlo do nikakih večjih bojev. Za prelaz pri kraju Ste. Marie aux Mines in za gorske vrhove jugovzhodno od Gérardmerja se bijejo siloviti boji.

V zgornji Alzaciji je nasprotnik znova poskušal, da bi z osredotočenimi napadi s področja severovzhodno od Belforta in jugozahodno od Mulhousea odprl Burgundska vrata. Pri Masmünstru so se njegovi napadi zrušili z izgubami. Ob švicarski meji mu je z močno uporabo oklepnikov uspel nov vdor vzdolž ceste Delle-Basel.

Naš daljnostrelni ogenj na področju Londona, Anversa in Liega se nadaljuje.

V srednji Italiji je prisilil večeraj obrambni uspeh naših čet na področju Faenze 8. britansko armado k malemu odmoru. Šele popoldne je sovražnik ob obeh straneh mesta zopet, a brez uspešnega napada, na Monte Belvederu, jugozahodno od Vergata se boji nadaljeval.

Proti cestnemu križišču Kninu, severovzhodno od Šibenika v Dalmaciji so že dalj časa naperjeni siloviti napadi mešanih sovražnih oddelkov. Vse smo zavrnili.

Na področju zahodno od Apatina in Latina bijejo naše divizije še nadalje hude obrambne boje z močnimi boljševiški silami.

Med Budimpešto in Tokajem je silovitost sovjetskih napadov večeraj popustila. Pri delnih napadih, ki smo jih vse razbili, so izgubili boljševiki pri uspešni obrambi nekoga našega armadnega zbora 22 oklepnikov.

Borbeni letalci so ponoči z dobrim

uspehom bombardirali sovražni okrobovalni promet na bojišču pri Budimpešti ter zbirališče čet in pripravljalne postojanke pri Mohaču. Nek most preko Donave smo porušili.

V Kurlandiji sovražnik spriči težkih človeških in tvarnih izgub večeraj ni nadaljeval svojih velenapadov.

Angloameriški strobovalni bombniki, ki so prileteli podnevi z močnim lovskim spremstvom nad severnozahodno in srednjo Nemčijo, so vrgli bombe večinoma na stanovanjske okraje raznih mest in na številne kmečke občine. Pri tem je nastala posebno obsežna škoda v mestih Hannoveru, ki je bil v zadnjih časih ponovno cilj sovražnih letalskih napadov, in v Hammu. Sestrelili smo 88 sovražnih letal, med njimi 61 štirimotornih bombnikov. Ponoči so napadali sovražna letala Monakovo.

Podmornice so potopile v hudih bojih iz sovražnih ladijskih spremiljav 6 ladij s 33.500 tonami in 3 rušilce.

Nemiri v SSSR

Ženeva. Po informacijah, ki so prišle iz Sovjetske zveze preko Stockholma so izbruhnili na jugu Sovjetske zveze resni nemiri. V gorah se zadržujejo velike protiboljševiške skupine, ki imajo velik vpliv na prebivalstvo. Vzrok temu je, da so odvezle sovj. oblasti prebivalstvu veliko količino življenjskih potrebščin. Protiboljševiško gibanje je zavzelo v poslednjem času velik obseg.

Madrid. Politični tehnik »Mundo« se bavi v svojem uvodniku z že večkrat opaženim trdovratnim Stalinovim protijemom, da bi se udeležil mednarodnih razgovorov izven Sovjetske zveze ali Moskve. List domneva, da se Stalin očividno boji, da ne bi med njegovo odsotnostjo izbruhnila revolucija proti njegovi diktaturi.

Praga. Glavni urednik lista »Večerní Česke Slovo« piše k političnemu položaju med ostalimi: »Lahko ugotovimo, da je večina Čehov že našla pravo razmerje do časa in njegovega razvoja. Večina je že uvidela kako neumno bi bilo, če bi se še vedno vdajali sovražni agitaciji, da jim bodo Yankeeji prinesli samo srečo ter da bi verjeli še nadalje v boljševiško nedolžnost. Čehi so spoznali, tako zaključuje list, da je njihovo mesto v Evropi ob strani Nemčije. Tako kot je vedno bilo, bo imel češki narod z Nemčijo skupno bodočnost. Le ob strani zmagovalnega velikomemškega Reicha ima lahko češki narod dobro in zagotovljeno bodočnost.

K bojem na zahodnem bojišču

Berlin, 27. nov. Zaradi v sobotnem vojnem poročilu omenjenih protisunkov in težkega topniškega ognja na bojišču pri Aachenu so bili tamkajšnji severnoameriški napadi 25. t. m. majhni. Posebno visoke izgube so imele sovražne čete ob Würmu in jugozahodno od Jülich. Zato so se morale umakniti pred nadaljnimi protisunki. Na nekem mestu se še vrše boji za očiščenje starejšega vdornega mesta. Tudi vzhodno in jugovzhodno od Eschweilerja, se je nasprotnikova napadna moč začasno izčrpala. Vsi sunki so se izjalovili. Začasno napredovanje med bombnimi lijak se je ustavilo ob nemških protisunkih. Tudi v Hürtgenem gozdu Amerikanci niso imeli uspeha.

Pač pa so bili boji zelo hudi na jugu zapadnega bojišča, čeprav Amerikancem ni uspelo bistveno napredovati. Njihovi poskusi, da bi tudi v severozahodni Loreni dosegli črto ob Saari, so rodili težke borbe ob zapornih postojankah pri Orscholz. Sovražne oklepne sile so udarile iz Borge proti severu, vzhodu in jugovzhodu. Razen krajevnega uspeha pri Oberleuknu so se izjalovili vsi njihovi prebijalni poskusi. Pri St. Avoldu sovražni sunki enako niso rodili važnejših posledic.

Težišče bojev je ležalo še vedno v dolini pri Zabernu. Da bi zadržal nemški, proti Saarbourgu napredujoči protinapad, je vrgel sovražnik močne oklepniške sile z zapada v bok nemškemu udarnemu klinu. Napreje se mu je posrečilo, da je ob bregu Saare znova vdrl v nekaj krajev, za katere se vrše že več dni hude borbe, a je bil nato končno odbit. Sovražni napadi pa še trajajo.

Prav tako se bijejo ogorčeni boji med Zabernom in Strassbourgom ter v samem Strassbourgu, koder je bilo uničenih precej sovražnih oklepnikov. S področja Strassbourga-Molsheim je pritiskal sovražnik proti jugu, vendar je kasneje, ko je naštel na silovit odpor nemških

zapornih oddelkov, svoje južno od Molsheime prodirle oklepniške oddelke zopet umaknil. Istočasno skušajo Amerikanci napredovati ob cesti, ki vodi iz Raon l'Etapa in St. Diéja v Molsheim in Selestat. Na vrhovih Vogezov je prišlo zapadno od črte Schirmeck-Ste. Marie aux Mines do teških bojev, v katerih so nemške čete ponekod napredujočega sovražnika znova zaustavile. Še uspešnejši so bili nemški protinapadi ob zaporni črti med Belfortom in izviri Mozele. Sovražnik se skuša že več dni polastiti prelaza na Ballon d'Alsace. Tu so vrgle nemške čete nasprotnika s 1200 metrov

visoke gore zopet v doino. Tudi dalje proti jugu so imeli nemški protinapadi uspehe.

V zgornjo Alzacijo vdrle sovražne čete so bile večinoma mirne, le ob zvezni cesti, ki so jo Nemci presekali, so vedno znova skušale doseči prodor, da bi tako svojim okrog Mulhousea stoječim oddelkom omogočile oskrbo. Nekajkrat je oklepniškim prevozom uspelo prekorčiti zaporni pas, vendar so Nemci takoj za njimi čisto zopet zaprli. Vsa poskusi so stali sovražnika seveda težke žrtve. Nemške čete so uničile v soboto skupno 37 oklepnikov in oklepnih izvidniških voz.

»Nemški narod ne bo nikdar slaboten«

Dr. Goebels je obiskal neko okrožje, ki je bilo posebej prizadeto zaradi vojne. Živahnost in vztrajnost, odprana sila in hrabrost srca so predpogoj zmage.

Berlin, 26. nov. Minister dr. Goebels je te dni obiskal več mest, ki so posebej močno trpela zaradi sovražnega letalskega terorja, da bi izrekel prebivalstvu Führerjevo zahvalo in priznanje za vzgledno vztrajnost in hrabro obnašanje vseh prebivalcev. Dr. Goebels je lahko vedno znova ugotovil odločno obnašanje in neutrudljivo veselje do dela teh prebivalcev, ko se je v najvažnejših izdelovalnicah modernega orožja in vojni sredstev prepričal o uspešnem nadaljevanju vojne proizvodnje.

Popoldne je govoril dr. Goebels v glavnem mestu okrožja na nekem zborovanju. V uvodu je ugotovil, da sta preteklo poletje in jesen postavila nemški narod pred preizkušnjo, kakor še nikdar v tej vojni. Dejstvo, da je nemški narod prejel izredne težkoče ter da je danes zopet dobil nazaj svojo staro odprano silo, ozna-

čuje sovražnik kot »nemški čudež«. Nemci pa vedo, da to ni noben čudež, marveč, da je to uspeh vztrajnosti ter vere in moči njihovih src. Bojna doba pokreta je morala prav tako pred dokončnim dosegom oblasti prestopiti najtežje obtežbe in najtrše preizkušnje. 30. januarja 1933. je rekel preko velikomemškega radia: »Ta dan je trijumf žilavosti. Tako bo, je izvajal nadalje dr. Goebels, tudi ob koncu te vojne. Zgodovina ničesar ne daruje narodom, ki so šli v boj za svoje življenje in za svojo bodočnost. V vojni, ki bo odločala o nadaljnjih stoletjih, kot ta vojna, mora iti narod ne samo preko višin zmage, marveč tudi skozi vse globine težkih obremenitev in grenkih udarcev, dokler končno ne izvojuje zaslužene zmage.

K vojaškemu in političnemu položaju je pripomnil dr. Goebels, da ima danes Nemčija v primerjavi s prejšnjimi izredno težkimi oskrbovalnimi zvezami, danes v gotovi meri »bojišče brez zalednih težkoč, zaradi česar lahko neposredno in neprekinjeno pošilja svoje sile iz domovine na bojišče in obratno. Angloamerikanci so že zopet, kot že tolikokrat v tej vojni, dolžili prenapregane zmagovalne termine, o katerih pa ravno danes v Nemčiji posebno dobro vedo, da se hodo čez krajši ali daljši čas spremenili v težke psihološke in materialne poraze. Takšna razočaranja pa lahko še stopnjujejo že itak močno razširjeno nejevoljo in vojno utrujenost v sovražnem taboru ter lahko prizadenejo splošni bojni morali Angloamerikancev nepopravljivo škodo. Isto velja v gotovem smislu tudi za vzhod. Tudi Sovjeti so se v svojih političnih in vojaških ciljih prevzeli, tako da so danes že mnogokje pred istimi težkimi problemi, ki so dali nemškemu vodstvu za časa njihove ofenzive na vzhodu toliko opravka. Vzhodnopruska ofenziva je sedaj zamrznila in dokazuje, da bo postal položaj za sovražnika tem slabši, čim bolj se bo oddaljeval od svojih domačih oskrbovalnih oporišč.

Pod moro stalno naraščajoče nemške odporne sile, ojačane uporabe modernega uspešnega orožja in novih številnih ljudsko-grenadirskih divizij mora danes nasprotnik tekmovali z vojnimi faktorjem, časom. Naraščajoči krizi v sovražnem taboru stoji nasproti dragocena pridobitev časa, ki jo je pridobila Nemčija zaradi hrabrega vzdržanja nemških oporišč ob Rokavskem prelivu in Atlantiku in ki ji je pomagala, da je v treh mesecih zopet dosegla svojo staro bojno in obrambno silo.

Temu cilju služi tudi totalna mobilizacija nemškega naroda. Vsak pridobljani dan zvišuje možnost Nemčije, da bo čim bolj koristno uporabila mobilizirane sile. Ustvaritev novih ljudskogrenadirskih divizij ter postavitev nemške ljudske vojske, ki se je v boju že izkazala, sta pripomogla do tega, da preveča ves nemški narod danes zopet val samozaupanja in občutka moči. Toda Nemčija še ni premostila vseh ovir, je poudaril dr. Goebels. Toda prav tako je dejstvo, da se je polastila sovražnega tabora globoka skepsa glede gotovega dejstva, da nemški narod nikdar in za nobeno ceno ne bo popustil ali postal slaboten. Med viharim odobravanjem svojih poslušalcev je ugotovil dr. Goebels, da bo sovražnik prej položil orožje pred neuklonljivim nemškim obnašanjem, kot pa da bi Nemčija kapitulirala pred sovražnikovo materialno nadmočjo. Nemška tehnika in izumiteljski duh z navdušenjem in uspehom delata na tem, da bo Nemčija na odločilnih področjih prehitela sovražnikovo prednost. Težaven problem je danes brezdvomno sovražna letalska vojna. Medtem pa dela Nemčija posebno na tem odseku z železno odločnostjo in ne bo dolgo, ko ho Nemčija stopila na plan z omembe vrednimi uspehi. Nemškemu narodu ne preostane danes nobena druga izbira več, kot da se fanatično in odločno bori ter se pripravlja na svojo veliko uro. Sovražnik je s svojo cinično odkritostjo in z objavo uničevalnih namer pripomogel k temu, da nemški narod nikdar ne bo poslušal njegovih hinavskih obljub in vab. Volja Nemčije, vzdržati in boriti se, dokler ne bo dokončno odbila navala svojih sovražnikov, bo ustvarila v zvezi z nje naraščajočo vojaško močjo za sovražnika povsem spremenjen položaj.

Izselitev severnonorveškega prebivalstva

Berlin, 27. nov. S pristojnega mesta objavljajo:

Razširitev bojev na severno Norveško, zlasti pa prihod rdeče armade, o kateri je znano, s kako brutalnostjo postopa proti vsakemu tujemu narodu, kako pobira njegove za boj sposobne moške, ostalo prebivalstvo pa izroča bedi ali kar naravnost uniči, sta povzročila potrebo izselitve norveškega prebivalstva s teh področij.

Naloge nemških in norveških oblastev, zlasti nemškega vojaškega vodstva, so bile zaradi prometnih razmer, klime in neprehodnosti severnih pokrajin kaj težavne. Kljub temu so storile nemške čete vse, da bi čim bolj olajšale preselitev prebivalstva. Nemški vojaki so se tako zavzeli za begunce, kot se to spodobi za dolgo prijateljstvo, ki je vladalo med njimi in domačini. Delili so z njimi hrano in prebivališča, vsako vojaško vozilo je vzelo na pot tudi begunce, zlasti žene,

otroke in bolnike. Često je dala vojska na razpolago celo svoja lastna kurjena bivališča. Otroci so dobili mleko iz vojaških zalog. Na morju se je vršila preselitev s pomočjo obalnih parnikov. Komisar Reicha Terboven je dal na razpolago veliko ladjo »Stella Polaris«. Večina beguncev je medtem že zapustila Narvik ter se pomika proti jugu.

Del ivedskega tiska bi očividno raje videl, ako bi ostalo severnonorveško prebivalstvo izpostavljeno vsem trpljenjem boljševiškega vojevanja in njihovi brutalnosti.

Pod vodstvom svojega židovskega dela je uporabil tudi te ukrepe za običajno propagando o nemških grozodejstvih, da bi tako zastrupil nemško-švedske odnose. Isti tisk pa je gluh, slep in mutast, kadar je treba spregovoriti le besedo o žrtvah boljševizma v bližnji Finski in na Baltiku.

K Bonomijevemu odstopu

Amsterdam. Reuter javlja, da je odstopila celotna Bonomijeva vlada. Uradna izjava pravi, da so demisijo povzročili sklepi vladnih strank, ki so zahtevale, da sledi vladna politika načelom posameznih strankarskih organizacij.

Ženeva. Že dolgo obstojajoča politična kriza v zasedeni Italiji, ki je vodila do odstopa »Bonomijeve vlade«, izvirja po mnenju posebnega »Timesovega« dopisnika v Rimu iz nepremostljivih nasprotij med socialistično-komunistični in meščanskimi člani vlade. Komunisti so spravili na mesto državnega komisarja za borbo proti fašizmu po odhodu grofa Sforze svojega zastopnika Scocimarro, ki ima neomejena pooblastila za čistilne nastope proti fašizmu, in ki po Timesovem poročilu »vsepopovod odkriva fašistek. Postopanje proti fašizmu je doseglo svoj višek, ko so komunisti odsta-

vili kabinetnega šefa notranjega ministra Solerija. Tedaj je zahtevala polovica vlade takojšen odpoklic Scocimarra. Komunistični vodja Togliatti pa je dosegel, da je »Scocimarro« še nadalje obdržal preganjanje fašistov. Nadaljnjo težko krizo je izzval boj za notranje ministrstvo, katerega vodi socialistični državni podtajnik Canegrari. Vodstvo notranjega ministrstva med narodom zelo močno napadajo, ker ga dolže odgovornosti za naraščajočo nesigurnost na rimskih cestah, za vedno večje rope in roparske napade v nočnih urah. Socialni demokrati in komunisti pa pravijo, da je zmešnjav v Rimu kriva policija.

V vladi niso mogli več doseči sporazuma. Pogajanja so prišla na mrtvo točko, tako da je bil njen odstop neizbežen, zaključuje »Times« svoje posebno poročilo.

K de Gaullovemu potovanju v Moskvo

Berlin, 25. nov. V zvezi z de Gaullovim potovanjem v Moskvo piše »Völkischer Beobachter«, da hodi de Gaulle po »oni izhojeni poti zveze z vzhodom«, ki je bila celo močni Franciji prejšnjih časov dvakrat pogubna. Stalin ocenjuje zapadne zavzevalke pravilno kot odvisne veličine, ki jih vsakokrat lahko poljubno premika po svoji šahovnici. Bilanca od Teherana dalje to izredno prepričljivo dokazuje. Tamkaj ni prišlo do ozemeljske razdelitve celine na vplivna področja, temveč do od Moskve zaželenega »skupnega reševanja vseh spornih evropskih vprašanj«. Toda dočim postopajo boljševiki na vzhodnem območju le po lastnem preudarku in odklanjajo, vsako vmešavanje Angloamerikancev, si znajo obdržati pri soočlovanju na zapadu veliko besedo. V Italiji so celo »izpodrinili« Angloamerikance, na Španijo so naperili žaromet, glede »vera« pa prijavili svoje zahteve. Male države spravlja Moskva najprej v »stadi« ljudske fronte, obdobje Kerenskega, kateremu sledi neobhodno boljševizacija z vsemi drugimi posledicami. V tej zvezi pripominja »Völkischer Beobachter«, da na Švedskem in v Švici »naravnost vriskajo ob vsakem

delnem sovjetskem uspehu, kot da ne bi mogli počakati prihoda boljševiških oklepnikov pred svoja lastna vrata. Posledicam takega razvoja se pa hočejo v obeh delah »čudežne« izogniti. De Gaulle očividno ni tako lahkovveren. Po njegovem mnenju mora »stvoriti Francija most med vzhodom in zahodom, ker je v tem njena misija«. Ito pa si želi Stalin: Pariz kot boljševiško centralo na zahodu, kot naj bi bil to leta 1936. postal Madrid. Toda Francija ni jedro Evrope, temveč je to nemška sredina. Ta je sedaj upanje zapada, da po tej vojni ne bo postal moskovska satrapija ali ameriška gospodarska kolonija.

Tokio zopet bombardiran

Tokio. Razni oddelki sovražnih težkih bombnikov B29 so se pojavili po Domejevih vestih v ponedeljek med Tokijem in okolice. Letala so metala iz neverjetne višine rušilne in zažigalne bombe. Stalen dež in nizki oblaki so preprečili sovražnikovim letalom točno bombardiranje važnih ciljev. Nastala je le lahka škoda na nevojaških napravah.

V vsako hišo »Slovenca«

Jasne besede o bodočem socialnem delu

Pred kratkim je bila v Ljubljani seja Pokrajinskega pomožnega odbora za Socialno pomoč. Na tej seji je spregovoril nemški svetovalec dr. Doujak in nakazal najbolj sodobne smeri socialnega skrbstva, pri čemer je še posebej pokazal tudi na vlogo in krivice, ki so vrgli v bledo tise in tise. Gospod svetovalec je izjavil:

Der Oberste Kommissar in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« in Trstu je z odlokom z dne 1. junija 1944, Zl. 1/2 6573-44 odredil ustanovitve glavnih pomožnih odborov pri predsedništvu pokrajinske uprave, kakor tudi pri posameznih pokrajinskih občinah. Z ozirom na to, da je Ljubljanska pokrajina razdeljena tudi na okraje, je bilo z dovoljenjem Oberster Kommissarja tudi za okrajna področja odredjena ustanovitve glavnega pomožnega odbora. Organizaciji teh glavnih pomožnih odborov je že gospod prezident podal potrebna pojasnila, katerim nimam nič pripomniti.

Glavni pomožni odbori imajo nalogo, vse socialne pomožne ukrepe, kateri se izvajajo dodatno in preko okvira zakonitega ubožnega skrbstva, zbrati in enotno voditi. Iz tega razloga se uvrstijo tudi zasebna dobrodelna društva in organizacije, vsaj v toliko v ta okvir, v kolikor se njihovo skrbstvo mora spraviti v sklad s skrbstvom glavnega pomožnega odbora. Tu naj velja načelo, vse slučaje bede in stiske, nastale po sili sedanosti, ublažiti ter prizadetim nuditi možnost, da se iz stiske, v katero so zašli večinoma brez lastne krivde, rešijo ter zopet postavijo na lastne noge. Glavni pomožni odbor naj nikakor ne predstavlja organizacijo z birokratičnim uradovanjem in brez stika z ljudstvom, temveč naj predstavlja voljo naroda k socialnemu delu, naj bo prežet z voljo do socialnega dela, ter naj po tem tudi deluje. Pri tem delu glavnega pomožnega odbora mora torej sodelovati vse prebivalstvo, brez razlike stanu in političnega prepričanja. Gre danes za več kot za strankarsko-politične položaje, gre za obstoje narodov Evrope in torej za golo življenje. Ta boj mora prestatiti samo narod, ki vsa iz liberalističnega mišljenja izvirajoča prebranjevanja »jaz« opusti in se samo v »smo« vmisli. Usoda posameznika je torej tesno zvezana z usodo naroda. Če živi narod, bo živel tudi posameznik, če se Evropa s svojimi kulturnimi vrednotami in svojo biološko silo uveljavi, bodo tudi narodi Evrope dalje živeli.

Ne zadostuje pa, o skupnosti in socialni volji samo govoriti, marveč je treba z dejanjem pokazati, da je socialno hotenje pristno. Generalni pomožni odbor je torej zadeva vseh, ki hočejo svojemu narodu služiti in za njegov obstoj delati. Ta odbor torej ne sme iskati svoje opore le v nekaterih posameznikih, ki se na podlagi kakšne navedbe izjavljajo pripravljene za sodelovanje, marveč mora njegov temelj obstojati v veliki množici ljudi vseh slojev, ki so iz poštenega socialnega hotenja v blagor ljudstva nesebični, to se pravi s častno funkcijo, pripravljeno za sodelovanje pri ustanovitvi za umiljenje stiske sedanosti. Čim več občanov se bo stavilo občinam odborom za sodelovanje na razpolago, tem večji bo uspeh.

Glavni pomožni odbor naj ne posluje samo uradno kot razdeljevalec javnega denarja ubožnemu prebivalstvu, marveč naj vzdržuje po teh svojih pomožniških osebnih stike, in tako živo zvezo z ohranjenosti. To pa se mora vršiti le na področju občine, zato bo težje skrbstvenega dela v bodoče pri občinah. Nadalje naj ti pomožniki vzbujajo pri tistih, ki od stiske niso prizadeti, razumevanje za potrebo pomoči in žrtvovanja za siromake. S tem bodo prispevali k graditvi socialne skupnosti vseh, brez katerih narod težkega usodnega boja sedanosti ne more zmagovati.

Vse to pa seveda zahteva kot predpogoj duhovno preusmeritev, neko skupno mišljenje, ki je liberalizmu tuje, ljudje si pa morajo biti na jasnem, da mora k temu spoznanju priti tudi dejanje. Človeka nikoli ne ocenjujemo po njegovih besedah ali po njegovi politični barvi, temveč samo po dobrem dejanju, ki ga stori v interesu skupnosti. Odločitev se danes glasi, za ali proti Evropi. Evropa predstavlja načelo reda, kulture in civilizacije, sovražniki Evrope pa hočejo te vrednote uničiti. Sta torej dva tabora. Tabor narodov, ki so za red po božjih pravilih, za skupnost, za narod in za pravi socializem — in tabor narodov, ki so se združili k uničenju vseh vrednot, k uničenju evropskih narodov in k uničenju evropske skupnosti, to je boljševizem in njegove pomočnice — plutokratske demokracije. Srednjega ni. Liberalizem izključuje prvo in je torej pripravljen tega zadnjega.

Zato se mora vsakdo odločiti, in če hoče biti pozitivno ocenjen in če hoče služiti narodu, se zapisati skupnosti in socialnemu redu, to pa z vsemi posledicami in brez vsakega notranjega pridržka. Vsako polovičarstvo vodi v prepad. Če bo vsakdo v najvišji nevarnosti stal v skupnosti, vršil svojo dolžnost in brez strahu nevarnosti zrl v oči, če bo vsakdo postavil socialno dejanje na prvo mesto kot načelo svojega dejanja, se za svojega bližnjega zavzemal, in če bo vsakdo neizprosno se bojeval proti sovražniku socialnega in ljudskega reda Evrope, tedaj uspeh ne bo izostal in bo Bog njegovo delo blagoslovil.

Nemški narod se je do tega dejanja prebroril in kljubuje uničevalnim silam za blagor evropske kulture in civilizacije. Moja neomajna vera je, da bo nemški narod ta boj zmagovalno končal, in da bo Bog ta boj nemškega naroda in z njim ee sobojujočih evropskih narodov blagoslovil. Vi pa boste, če bo zmaga dosežena in ste z vašim bojem in vašim delom v blagor vaše domovine, s tem prispevali za blagor evropske skupnosti, ponosni in srečni, in boste imeli zavest, da v najtežjem času niste omahovali.

Ce poidete s takim mišljenjem na delo v glavnem pomožnem odboru, ki naj s socialnimi dejanji ljudi vaše domovine tesneje poveže in s tem proti zastrupljenju z boljševiškim bacilom zavaruje, potem bo vašemu delu uspeh zagotovljen, vi pa boste doprinesli znaten delež k evropski zmagi in k ozdravljenju domovine, vašega naroda in Evrope. Moja želja je, da v tem mišljenju delo začnete.

Zaradi nasilja komunizma in zaradi njegovega brezvestnega uničevanja dobrin je na tisoče ljudi v našem narodu, ki nimajo niti najosnovnejših vsakdanjih potrebščin. Treba bo vsem tem nesrečnikom priskočiti na pomoč. Toda to ne v stilu kakšne malenkostne dobrodelnosti, ampak v stilu velikih narodnih socialnih akcij, kjer narod kot celota dvigne socialno šibkejši del svojega naroda.

Gre za to, da vsi enako prenašamo bremena in težave, v katere nas je pahnil protinarodni komunizem; in vsi skupno uživamo dobrine, ki so nam še na razpolago. Zaradi zločinkega delovanja komunizma bo moral po sili razmer zaras nastopiti nekaj prostovoljni »komunizem«, ko bo moral vsak, ki še kaj ima, to deliti z onim, ki nima nič več. V takih velikih narodnih socialnih akcijah posameznik za korist naroda žrtvuje vse, kar le more. Dobro je naglasil nemški svetovalec g. Doujak, da gre sedaj za narod in da se bomo posamezniki ohranili samo, če se bo ohranil narod. Žrtvovati za svoj narod, se pravi, žrtvovati tudi zase. »Jaz« se mora umakniti »smo«, kajti če se bomo ohranili kot celota, se bo tudi »jaz« ohranil.

V vsem tem socialnem delu pa bo vladalo načelo, da sedaj ni čas za birokracijo. Sedaj je v ospredju življenje in vse delo se mora potrebam življenja prilagoditi.

Za tako veliko socialno delo pa je treba, kot je lepo naglasil g. nemški svetovalec, najprej duhovne preusmeritve vsega naroda od »jaz« posameznika k potrebam in nalogam skupnosti. Posebno v našem narodu, kjer so liberalni pogledi še vedno močno zakoreninjeni, bo treba trdega dela, da bo tudi ta zavlada pravo načelo, ki posamezniku sicer pusti, kar mu gre, skrbi pa za dobro posameznika predvsem tako, da skrbi za dobro družbe, v kateri posameznik živi. Važno pa bo, da pri tem ne bomo ostali samo pri besedah, kot je naglasil g. nemški svetovalec Doujak, ampak da bomo takoj pristopili k dejanjem, saj smo že z dejanji v veliki zamudi.

Nemški narod je vse te težave že zdavnaj prebolel, ko si je ustvaril močno narodno skupnost in skrbi za posameznega člana svoje skupnosti samo preko narodne skupnosti. Nemški narod je sam v sebi urejen, zato je tudi lahko nosilec borbe za red v Evropi proti taboru, ki skuša v evropsko življenje zavnesti nered in uničenje. Naloga našega naroda pa je, da si tako narodno skupnost in red hrči ustvari, da bo potem vreden sodelovati pri skupnem ustvarjanju nove urejene Evrope.

Za Socialno pomoč

Socialni pomoči so darovali:

G. Mr. Sušnik, lekarnar, Ljubljana, 1000 L. v postavitve spomina blagopokojnega gospoda mestnega fizika v pok. dr. Otmarja Krajca.

Ga. Vavpotič Marija, Ljubljana, Mesarska c. 4, 2.000 L.

G. Zbil Vilibald, Ljubljana, Knafljeva 13, 100 L.

6. četa Slovenskih domobrancev 1000 lir.

Družba Emona S. A., Ljubljana, Ulica 3. maja 14, 10.000 L.

G. dr. Rudolf Rimaldini, šef urada družbe Emona S. A. Ljubljana, Ulica 3. maja 14, 500 lir.

Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Odmevi komunističnega zločina v št. Petru

Odmev strašnega zločina, ki so ga 15. nov. zagrešili komunisti na železniški progi med št. Petrom in Košano se v javnosti še ni polegal. Dogodek je preveč pretresel in povzročil preveč gorja, da bi kljub splošni otopenosti tako hitro prešel v pozabo. Govore mrtvi in kriče pohabljeni. Obzoba zverinskega zločina je vseobča. In vse se zgraja nad komunisti, ki so ga zakrivali.

Komunistični tolčevanje je to sicer nekoliko neprimerno, vendar jih ne moti, ker itak hočejo preko krvavih trupel in požanih domov do zmage. Saj divje razglasa njihova pesem: »Naš bog so rop, požig, umor.« Neprijetni so taki dogodki raznim prikritim komunističnim podpornikom in podpihovalcem v mestih in tudi v podeželju. Taka zverinstva pretresejo in stisejo na ustna prestrašeno vprašanje: »Kdo je krivec, kdo zločinec?«

Komunisti so brž iskali »ljudi«, ki bi jim naprtili krivdo za ta strašni zločin.

V Trstu smo imeli priliko slišati, da so bile mine določene in položene za velik transport bencina in streliva. Grozno nesrečo pa da so nehoti zagrešili železničarji, ki so osebni vlak poslali prežgadol naprej. Res pa je, da je osebni vlak vozil z zamudo in da ne prej in tudi ne pozneje ni imel priti in tudi ni prišel noben vlak z municijo.

Res pa je, da je proga od št. Petra proti Košani bila v zadnjih mesecih že večkrat minirana in razrušena. Vse te mesece je bivala tu in kakor zdaj

Hull bo odstopil?

Stockholm, 27. nov. Po Reuterjevem poročilu je izjavil nek visok washingtonski vladni urad, da je znaniji minister Cordell Hull iz zdravstvenih razlogov zaprosil za ostavko. Pričakujejo, da bo Roosevelt ostavko sprejel. Hull je star 73 let ter je bil državni tajnik torej zunanji minister Združenih držav med tremi uradnimi obdobji predsednika Roosevelta. Nadalje objavljajo, da je sedaj spričo vnetega vrata že 5 tednov v bolnišnici. Njegov verjetni naslednik bo James Byrme, ravnatelj zavoda za vojno mobilizacijo.

General Wilson prestavljen v Washington

Stockholm. General sir Henry Maitland-Wilson, bivši zavezniški vrhovni poveljnik v Sredozemlju, je bil po Reuterjevi vesti imenovan kot naslednik umrlega maršala sir Johna Dilla za vodjo britanske vojaške delegacije v Združenih državah. Vrhovno poveljstvo zavezniških čet v Sredozemlju bo prevzel general Harold Alexander. Ameriški general Clark je postal poveljnik 5. zavezniške armadne skupine v Italiji. Alexander je bil povišan v maršala.

Program Kwapinskega

Amsterdam. Bodoči »ministrski« predsednik londonskih Poljakov, Jan Kwapinski, je prišel s posvetovanjem za sestavo nove vlade. Sporočil je strankam, da zastopa sledeči program: 1.) Nadaljevanje politike Sikorskega in Mikolajczyka, kakor sta jo določila v uradnih izjavah. 2.) Nadaljevanje prizadevanja za sporazum s sovjetsko vlado na podlagi memorandumov poljske vlade sovjetski vladi dne 31. avgusta. 3.) Popolno sodelovanje z ostalimi zavezniškimi narodi. 4.) Ojačanje poljskih vojaških naporov na vseh bojiščih te vojne.

Prva obletnica Slovenskih narodnih straž na Jadranskem Primorju

Postojna, 26. nov.

V nedeljo, 26. nov. 1944 je bila v Postojni veličastna proslava prve obletnice, odkar se je ustanovil na Primorju slovenski nar. varnostni zbor.

Proslava se je pričela v župni cerkvi v Postojni. Sveto mašo jebral višji vojni kurat g. Kunstelj Ignacij. Službe božje se je udeležil celotni častniški zbor in vojaško garnizije s poveljnikom nar. straž na Jadranskem Primorju g. polkovnikom Kokaljem Tončijem na čelu.

Ob 18.30 se je razvil na glavnem trgu pred kavarno »Pri Levu« impozanten mimohod čet garnizije in srbskega prostovoljskega zbora, ob zvokih vojaške godbe. Defileje so prisostvovali vsi vojaški dostojanstveniki in predstavniki civilnih oblasti.

Po končanem mimohodu se je vr-

šila v dvorani kina »Union« akademija z naslednjim sporedom:

Vojaški orkester je zaigral koračnico »Napad«, nakar je spregovoril pozdravne besede g. major Horn Pero, kot domačin in poveljnik 11. udarnega bataljona. Program akademije se je nadaljeval po določenem sporedu tudi ob sodelovanju članov vojaške godbe. Ena zelo lepih točk je bil med drugim venec slovenskih narodnih pesmi, ki so jih peke sestre Finkove iz Ljubljane. Ob zaključku akademije je bila izkazana tudi čast padlim junakom za svobodo Slovencev na tem ozemlju s trikotnim vzklikom »slava«, nakar so se udeleženci od zvokih koračnice »He Slovenci« in »Naprej zastava slave« razšli.

Popoldne se je koncert ponovil. — S poslopja je ves dan vihrala narodna zastava.

Sport

Celovec : Ljubljana 2 : 2 (2 : 1)

Po dolgih napovedih, po lepi in učinkoviti reklami v kino dvoranah, po lepah je bila večerajšnja nedelja odigrana prilateljska medmestna nogometna tekma med najboljšimi ljubljanskimi in izbranci iz Celovca. Za tekmo je bilo igrišče lepo prirejeno: postavljeni so bili številni stoli pred tribuno, tako da bi mogli sedeti številni gledalci, ki bi gotovo obiskali to zanimivo tekmo, če ne bi bilo... alarma.

Sirene na vseh koncih Ljubljane so zatulle in naznanile alarm nekaj po pol eni uri. Močale so vse do četrti na tri. Tekma je bila napovedana za pol tretjo uro. Ob četrti na tri so sirene znova zatulle in naznanile konec alarma. Ljudje so se tedaj začeli valpati proti igrišču Ljubljane. Posebno igralci so hiteli, da bi ja pravočasno prišli v garderobo. Tudi prijatelji nogometa so prihajali v neprimerno velikem številu. In ko je bila, tako bi lahko rekli, ta reka ljudi na poti na stadion Ljubljane, pa spot — alarm. Kaj sedaj. Blagajne so bile odprte, veliko ljudi še na igrišču, tisti pa, ki so bili na poti, so nekateri obstali in se vrnili v mesto proti domu, drugi pa spot nadaljevali pot proti igrišču. V splošnem

se lahko reče, da so nam večerajšnje sirene počeno zagodile. So bili nekateri gledalci, posebno tisti na tribuni, ki so prišli med prvimi na igrišče, ki so bili kaj kmalu neestripi, ker se tekma še ni začela. Niso pa pomislili, kaj vae, kakšne težave so bile v zvezi s sirenam in kakšno nalogo so morali opraviti prizidatelji, če so hoteli a tekmo sploh začeti. Neumeno je bilo tedaj, da so se ti prvi gledalci hudovali na organizacijo. Zaradi pozno začete tekme sta morala biti oba polčasa skrajšana, tako da je bila tekma odigrana v turnirskem času 2x35 minut. Gledalcev je bilo čez 1200.

Sodniku g. Pušenjaku sta se mostvi predstavitvi v naslednjih postavah: Celovec: Razbork-Tišar, Rukavina-Pale, Rieder, Velikonja-Melhi, Macher, Dorian, Gajšek, Belak.

Ljubljana: Mara-Nagode St., Aljančič-Rot, Pupo, Pelicon-Trškan, Fajon, Hacler, Makovec, Smole.

Nekaj o igralcih obeh nastopajočih moštev. Tudi tokrat so Celovčani pripeljali v Ljubljano svoje najboljšje nogometaše, tako iz Celovca samega, nekaj jih je bilo iz Brijuna in še Tišar s Josenic. Tudi večeraj se je odlikoval v moštvo gostov odlični Melhi na desnem krilu, ki je dal opravka kar našim trem, štirim igralcem. Njegovo igro gleda človek z užitkom. Med krilci je bil spet prav dober delaven in postrvoalen Pale. V napadalnem kvintetu bi bilo dalje omeniti prav dobera srednjega napadalca Doriene, igralca FO Nürnberg, kajize, čeprav enorek, odlični igralci in temeljito podkovani v nogometu. Prav nevaren strelalec je bil Gajšek, član ISSK Maribora, ki je vedno pravočasno opazil in nevarno ogrožal ljubljanske vrata. Kot vedno je bil tudi Belak nevaren strelalec. Sploh se lahko reče, da je bil večerajšnji napadalni kvintet najmočnejša formacija gostov. Celovčani so postavili v napadalno vrsto odlične moše, ki so s preprostitimi potezi prihajali pred domači gol, tod pa nevarno streljali.

In Ljubljanci? Ljubljanci so postavili na teren tudi svoje najboljšje, razen Perharča v krilski vrsti, ki se mu ni dalo igrati, čeprav je sedel na tribuni in prisostvoval tekmi. Morda se mu je zdelo za malo, da bi tudi on pomagal zastopati naše mesto, morda pa so bili za tem globlji vzroki. Namesto njega je nastopil Rot. Tudi v napadu je v prvem delu igre, ko se določena Kumarja ni bilo na igrišču, igral Makovec. V drugem delu ga je zamenjal Kumar. Mare v vrstah je bil dober in so mu ne more reči, da je kriv dobljenih golov. Oklevajoča pa je bila tokrat obrambna dvojica, predvsem Nagode, ki je plaval. V opravičilo pa mu je, da je imel nasproti odličnega Melhija in Gajška v zvezi. Imel je težko nalogo. Med krilci je opravil največ dela Pupo, po vseh najboljših močeh pa sta mu pomagala Pelicon in Rot. Eden kot drugi bolj ali manj uspešno. Tudi pri Ljubljancih je bil napadalni kvintet najmočnejše orožje. Bil je biter, dobro obvladal žogo, prenašal igro in, skoraj bi lahko rekli, premalokrat streljal v vrno. Prav dobro partijo je tokrat dal Trškan, čeprav bi lahko igral še koristnejše. Smole je dal slabšo igro kot smo navajeni pri njem. Prodoren in nevaren je bil Hacler. Obre zvezi sta bili pridni in zalagali prodorni krili s uporabnimi žogami.

Nekaj kratkega o igri. Igra je bila hitra, prodorni energični, napadalci vedno pripravljeni na strel. Start je bil, kljub zelo razmočenemu igrišču, prav dober. Ljubljanci so imeli mnogo več od igre, posebno v prvem polčasu. Redkejši prodori nasprotnikov pa so bili nevarnejši. Igra je valovila s polja v polje in gledalec so morali biti s predvajanjem zadovoljni. Sicer igra ni bila ena tistih iz mirnodobnih nastopov, ko je šlo za ligaško prvenstvo, vendar je v danih okoliščinah zadovoljila. Napetih situacij pred tem in onim golom je bilo dovolj. Vratarja sta postregla z nekaj prav lepimi padci, ostali igralci pa dali od sebe najboljšo igro.

Gole so zabili za Celovec Belak in Gajšek, za domače pa Smole in Hacler.

Nedolžen rezultat ni verna slika dogodkov na igrišču. Lahko rečemo, da bi z golom ali dvema domačini zmago zaslužili. Prepričani smo, da bi domače moštvo odšlo z igrišča z zmago, če ne bi bilo vseh zgornj navedenih okoliščin. Ko je sodnik odpskal je bil že dokajšen mrak. Po igri so se domačini preoklepali goste, rezultat pa pravda sta si bila nasprotnika enakovredna. Za enkrat ostaja vprašanje, vsaj za Ljubljance, kdo je boljši: Celovec ali Ljubljana odprto in za bomo morda reševali, če Bog da, v prvih splošniških nedeljah.

Namizni tenis. Pozivam zaostopnike vseh klubov, kakor tudi igralce, da se zanesljivo udeležijo seestanka v sredo ob 18.30 v posebnih sobi restavracije Slamič. Dnevni red: Pričetek sezone 1944/45 in povratna tekma s Koško. Udeležba za vse one, ki so bili v Vrbi, obvezna! — Načelstvo.

Poljska pod moskovskim jarmom

Zeneva, 25. nov. V članku o poljskem problemu objavlja britanski tednik »Weekly Review« zanimive podrobnosti o razmerah, ki vladajo na zasedenih poljskih ozemljih.

V uvodu pravi tednik, da je spričo usode Baltičkih držav in največjih dogodkov v Rumuniji in Iranu vztrajanje poljskega emigrantskega odbora v Londonu pri dejanski neodvisnosti Poljske kaj lahko razumljivo. Nato piše časopis dobesedno: »Depolonizacija« vzhodno od Curzonove črte je v polnem teku. Zanj uporabljajo tri sredstva. Vse mlade Polake mobilizirajo v boljševiško armado, nadalje se vrše zelo obsežne deportacije v notranjost Sovjetske zveze, končno pa so sklenili ljubinski odbor in vlade Sovjetske Litve, Bele Rusije ter Ukrajine dogovor o nasilni preselitvi Poljakov na ozemlje zapadno od Curzonove črte. V skladu z dogovorom z Litvo morajo vsi Poljaki pred aprilom 1945 zapustiti vlnsko okrožje. Za Lvov je določil ministrski predsednik sovjetske Ukrajine 15. januar 1945 kot datum, ko bodo morali izginiti vsi Poljaki. V šolah vzhodne Poljske uvajajo komunistične učne načrte. Zemljo dele po vzorcu kolektivnih farm. Zapadno od Curzonove črte vrši upravo nominalno ljubinski odbor, ki pa je dejansko popolnoma pod nadzorstvom sovjetske tajne policije. Ta ima v rokah vsa bistveno važna mesta. Najnovejši znaki iz Moskve kažejo, da Kremelj sicer poudarja zunanje politično vlogo tega odbora, da mu pa očita, da notranje politično ne postopa dovolj energično in temeljito.

Vanda Vasiljevskaja, Vitoš in general Berling so padli v nemilost. Berlingu očitajo, da ni mogel preprečiti množičnega pobeга iz svoje armade. Obstaja sum, da je bil aretirani. Na vsem področju, koder vrši upravo ljubinski

odbor, vlada velika zmešnjava, ker ga prebivalstvo kljub vsej propagandi ne priznava za legalno oblast.

Sündermannove ugotovitve

Berlin, 25. nov. V listu »Völkischer Beobachter« nadaljuje namestnik tiskovnega čefa nemške vlade Helmut Sündermann vrsto svojih člankov o vzrokih druge svetovne vojne z naslovom »Obtožuje-mor«. V drugem nadaljevanju se bavi zlasti z vlogo in krivdo predsednika Wilsona pri nastanku versailske pogodbe, ki je ustvarila pogoje za novo svetovno vojno. Sündermann imenuje Wilsona »prvega vojnega zločinca druge svetovne vojne«. Nato navaja več izjav odločilnih državnikov in vojakov, ki so spoznali usodne in mir ogrožajoče učinke versailske pogodbe, a vendar ravnali v nasprotju s svojimi spoznanji. O miru, ki je nastal z versailskim diktatom, govorimo lahko, ako obrnemo Clausewitzerve besede, kot »nadaljevanju vojne z vmešavanjem drugih sredstev.«

Demonstracije v Rimu

Zeneva, 26. nov. »New York Times« prinaša poročilo o dogodkih, ki so se odigrali pred kratkim v Rimu in o katerih list sam piše, da jih ne bi smatral za možne v »osvojenih Evropi«. Ob priliki pogreba nekega zloglasnega italijanskega boljševika, Giorgia Mesittija, ki ga je ustrelil nek stražnik, ko je s svojimi pajdašem slikal na stene uporniška gesla, so priredili boljševiki ogromne demonstracije. Na mestu, kjer je bil ustreljen, so postavili n. pr. oltar z napisom »Mesitti, mučenec svobode«. »Dol s krvavo monarhijo«. En cel dan so silili vse mimoidoče, da so se pred oltarjem odkrili ali pa z dvignjeno pestjo »počastili« padlega boljševika.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Uspešen klic Zimske pomoči

Kakor lani je tudi letos Zimska pomoč poleg drugih vabil pripravila učinkovit lepak. Skoraj vse izložbe pa tudi mnoge reklamne deske opozarjajo na njim vse mimosidele. Lepak je prav učinkovit in poudarja najlepšo misel vse Zimske pomoči, namreč: pomagati sirotam. Da, nikdar nismo Slovenci imeli toliko sirot, nikdar tako potrebnih sirot in nikdar tako zapuščenih. Proseče otroške oči in prezeble ročice bodo vendar ganile vsakogar, ki ima še svoje drage, streho in dom.

Mala senzacija pod trimostjem

Prodajalke cvetja ob trimostju so v ponedeljek dopoldne zapazile — najbrž niso imele velikih dela, da so se lahko ozirale naokrog — kako plava po sredi narasle Ljubljanske »labode«. Pa menda vendar ne? Samo bela, lepo rejena kokaška se je pozibavala po valovih in se še čisto dobro držala. Perje jo je še držalo nad vodo do valov pod Zmajskim mostom. Joj, to bo žalost na tistem balkonu, s katerega je toliko obetajoča kokaška odletela na kratek polet v svobodo in — vodo.

Zadnja novembrska nedelja

Močno deževna je bila zadnja novembrska nedelja, ko je bil po cerkvah prebran evangelij sv. Matevža o poslednji sodbi. 26. pobinkošna nedelja je padla prav na 26. listopad, ki je letos sila moker. Ves mesec smo imeli prav malo lepših in sončnih dni. Ta nedelja pa je bila prav mirna, ko so ljudje želeli po svojih domovih. Ni bila tako sunkovita

in treskoviata, kakor je bila prejšnja, ko so krogle iz zraka delale nenavadno igre po stanovanjih v bežigradem in šišenskem okraju, ko so skozi strehe prodirale v stanovanja in opravilo. Kronist naj otme pozabi dogodek v hiši šte. 8 s. danje Knaflejeve, prejšnje Dvořakove ulice. Skozi streho Tönniesove hiše je kroglja letalske strojinice prebila v podstrešju strop, nato tenko steno in običala v velikem kovčegu, kjer je zanela požar. — Pokleni gasilci so imeli precej opravka, da so pogasili požar.

Repa na trgu

V kroniki je bilo napisano, da je na trgu precej repe na prodaj in da so jo kmetje pripeljali v Ljubljano polne voze. Tudi trgovine v zelenjavo imajo na prodaj mnogo repe, ki jo rade kupujejo dobre, praktične in preudarne gospodinje, saj je sladka repica prav dobra. Tudi sladokusci uvažujejo repo kot prikuho k mesu ali samostojno jed.

Nesreče in poškodbe

V ljubljanskih bolnišnicah je mnogo podeželskih ponesrečenec in poškodovancev. V Šmarju pri St. Jerneju na Dolenjskem je bil po nesreči z lovsko puško obstreljen v levo ramo 31-letni Anton Zulič iz Vratnega pri St. Jerneju. Rana se je močno poslabšala in Zulič je umrl. — Milan Jakš, 3-letni sinček kočarice se je doma pred hišo v Osredku pri Velikih Laščah igral z nekim drugim dekletom. Za igračo jima je bilo neko majhno razstrelivo, ki je eksplodiralo. Mali Milan je dobil poškodbe v desno ramo, trebuh in desno stegno. — V Iški vasi se je vsakega v desno koleno 15-letni posestnikov sin Anton Šivic.

Dogodki in novice današnjega dne

NOVI GROBOVI

† Marija Kokalj, 24. nov. je vdana v voljo božjo umrla 76 letna Marija Kokalj roj. Ankele, vdova po cestnem nadzorniku. Drago mamo so pokopali v Kranju 26. novembra. Naj počiva v miru, njenim dragim naše iskreno sožalje.

† s. Engelberta Pižek, usmiljenka, je umrla v nedeljo v Zavetišču sv. Jožefa v 72. letu svoje starosti. Pokojna je bila doma iz Šmarje pri Jelšah iz znane Piškove družine. V samostanu je bila umetnica-vezilja cerkvenih paramentov. Slovenski Requiem bo danes, v torek v kapeli Zavetišča sv. Jožefa, pogreb pa bo v torek popoldne ob pol 3 z. Zal.

† Elizabeta Pogačar. V Ljubljani je izdihnila soproga strojevodje, gospa Elizabeta Pogačar. Blago mamo bodo pokopali v torek ob 4 popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

Naj rajnim sveti večna luč, njihovim dragim naše iskreno sožalje.

Maksetu Francu v spomin

Vrsta junakov, ki so dali svoje življenje za vero in dom, se je zopet pomnožila. Svoje mlado življenje je daroval Makset Franc iz Mirne peči, star komaj 22 let. Kmalu je spoznal načrte komunistov, ki so 1. 1942 umorili več njegovih sorodnikov — same dobre katoličane in Slovence, med njimi mater šesterih otrok. Ker je hotel braniti dom in vero, je pristopil kot prvi izmed treh bratov k domobranstvu. 11 mesecev je v Kočevju zvesto opravljal svojo službo, dokler mu ni v nedeljo 19. novembra tolovajska bomba pretrgala nit življenja. Ko se je v soboto zvečer vračal s pohoda in videl, da je njegov brat malo ranjen, je on nastopil njegovo mesto in se z drugimi hrabro bojeval zoper napadalec, dokler ga ni ob 6 zjutraj zadela bomba. Sedaj počiva na Orlovem vrhu in čaka z drugimi vstajenja dan. Zvest je bil domovini, zvest služabnik tudi Gospodu, saj ga je tako rad pogosto sprejemal, zato mu bo On gotovo njegovo zvestobo poplačal z večnim veseljem. Naj bi njegova kri ne bila zastoj prelita.

NOVA MLADINSKA KNJIGA

Jón Svensson:

»Dogodivščine na otokih«

Prevedel dr. Joža Lavrenčič.

265 strani. — Vezana lir 85.—.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

KULTURNI OBZORNIK

Nova izdaja

Jurčičevega Sosedovega sina

V zbirki srednješolskih pomagali »Cvetje iz domačih in tujih logov« je kot 20. zvezek izšla sedaj po današnjem pravopisu jezikovno prirejena izdaja Jurčičeve najboljši povesti »Sosedov sin«. V zadnjih letih je po Prijeteljevi izdaji izšel Sosedov sin že tretjič, namreč v zbirki Mala knjižnica v ureditvi prof. F. Kolarja, ki je doživela že drugo izdajo v miniaturi izdaji pri Akademski založbi, ki je izšla v 5000 izvodih, ter sedaj v Cvetju. Že po tem se vidi, da je našla ta novela velik odziv pri našem občinstvu, zlasti pa, da se mnogo bere po naših šolah kot najboljši primer Jurčičevega pripovedništva. In tem je namenjena tudi nova izdaja prof. Martina Jevnikarja. Povest v novi izdaji ni samo jezikovno prirejena po današnjem pravopisu, temveč ji je prof. Jevnikar dodal tudi zelo izčrpen literarni zgodovinski in kritični uvod ter natančen komentar manj znanih predmetov in izrazov na koncu knjige ter celo napotek našemu dijaštvu, kako naj samo razmotriva problematiko Sosedovega sina.

Martin Jevnikar je v svojem uvodu

lepo prikazal genezo tega Jurčičevega izrazito kmečkega dela, ki ga je začel pisati na Dunaju za Stritarjev almanah Mladiko (1868), pa je med tem ušel k Narodu v Maribor in dokončal šele tam pozneje kakor je mislil. Po natančni snovni in slogovni analizi je prireditelj tudi dognal, da je to pisanje na dolgi čas in nestrpno čakanje urednika Mladike imelo tudi posledico v delu samem, kajti zasnovan je bil Sosedov sin na široko kot nekakšen roman, ki naj bi bil pendant Desetemu bratu, izdelan pa pomeni prehitro zaključitev samo osrednjega ljubezenskega problema ter tako zasnovan in izdelan ne stoji v pravem razmerju. Iz romana je nastala samo novela, ki je prireditelj ne šteje med »vaseke povesti«, kakor Prijatelj in Kolar, temveč samo med novele s preprostim — rekli bi lahko — enotnim motivom in preprosto izvedbo. Jevnikar je natančno opredelil Jurčičevo pojmovanje kraja in časa, ki je vse presplošno in prešibko, da bi ga lahko imenovali realistično. Sploh je največji slogovni problem pri Sosedovem sinu razmerje med staro romantiko in novejšim realizmom, kakor se očituje v orisu ljudi, v njih mišljenju, v zasnovi vse

Maščevanje ne osreči srca, še bolj obteži srce.

(Wöhrmüller.)

Koledar:

Torek, 28. listopada: Gregor III., papež; Sostan, spoznavalec; Hortulan, mučenec; Ruf, mučenec.

Sreda, 29. listopada: Saturnin, škof in mučenec; Illuminata, dev.; Paramon, m.

Draško gledališče:

Marija Stuart. Red Premierski, Ob 16.30.

Operno gledališče:

Clivia. Red B. Ob 16.30.

Aino Matica:

»Serenada« ob 16 in 18.

Kino Union:

»Majhna dekleta, velika skrb« ob 16 in 18.

Kino Sloga:

»Črna talar« ob 16 in 18.

Lekarniška služba:

Nočno službo imajo lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62, in mr. Gariš, Mosto, Zaloška cesta.

Knjige »Slovenčeve knjižnice«

so prodre že globoko tudi med naše preprosto ljudstvo. Ali ste Vi že naš naročnik?

V četrtem letniku so izšle do sedaj že tri knjige:

Ksaver Meško: NA POLJANI

Teodor Choinski: POSLEDNJI RIMLJANI I. del

Teodor Choinski: POSLEDNJI RIMLJANI II. del

Naročniška cena za tri broširane knjige na mesec je 45 lir, za vezane 90 lir. Prodajna cena do sedaj izšlih knjig pa je za vsako 25 lir.

Postanite naročnik Slovenčeve knjižnice!

se pri svojem delu ni posluževal nasilnih metod frankovske cerkve, temveč je vodil misijonsko delo po blagih načelih irskih misijonarjev.

1865. leta se je rodil Janez Evangelist Krek, poleg škofa Jegliča pač najvidnejša postava iz nedavne naše preteklosti.

28. listopada

1812. leta so se unaknili zadnji ostanki Napoleonove »velike armade« preko Berezine. Velikemu vojskovodji se je posrečilo z dobro opremljeno armado in spretnim vodstvom doseči Moskvo, v vseh spopadih z Rusi je odnesel zmago, pa bil na kraju bolj zaradi ogromnih razsežnosti in prirodnih nepravil kot pa s silo ruskega orožja prisiljen k umiku in končno pri Leipzigu z združenimi močmi Avstrijcev, Prusov in Rusov tudi vojaško popolnoma poražen; kar je temu sledilo, so bili le še poslednji poskusi moči, ki ni mogel razumeti, da je nenadoma padel z izredne višine gospodarja Evrope v položaj premaganega generala.

1920. leta so se vršile v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev volitve v ustavodajno skupščino na osnovi zakona, ki ga je sprejelo začasno narodno predstavništvo, sestavljeno še iz predvojnih strank. Slovenska ljudska stranka, ki je imela pred vojno absolutno večino, je združila s tega tako močnega položaja. Novoizvoljena skupščina je s piščo nadpolovično večino sprejela Vidovdanska ustavo, kateri je nasprotovale večina Slovencev in Hrvatov. V svojem hotenju po stopitvi jugoslovanskih narodov v en narod so prenapeti tvorci te ustave prezrli posamezna pomembna dejstva. Gospodarske, kulturne in zgodovinske sile, ki so izrasle iz pogojev stoletja trajajočega razvoja so z vso nujnostjo terjale, naj se ne loči, kar je skupaj živel in naj se ne stiska pod en kap, kar je nastalo pod najrazličnejšimi in čisto si nasprotujočimi vplivi. Vidovdanska ustava je enostavno razširila srbsko ureditev na slovenske in hrvaške pokrajine in povzročila mnogo hude krvi. Prav njej se imamo zahvaliti za neštete težave, ki jih je morala preživeti Jugoslavija v prvih desetletjih svojega obstoja. Vsiiljeni centralizem v zvezi z narodnim edinstvom se ni obnesel, pač pa je povzročil državni zlom.

povesti, v svetu in duhu novele same, najbolj pa v psihološkem razpletu in zapletih. Pri vseh teh vprašanjih, ki si jih stavi Jevnikar, odgovorja v tem smislu, da je bil Jurčič kljub močni realistični potezi v delu, ki se kaže zlasti v opisovanju kmečkega življa, še velik romantik, romantik predvsem v zaletih in napetih prevratih (beg iz predel oltarja), ki so vse premalo psihološko utemeljeni. Zlasti pa se kaže njegova romantična duševna osnova v idealistični zasnovi vse novele, ki je »naravnost vzgojna z izrazitim podudarkom četrte božje zapovedi za otroke in starše, s krivdo in kaznijo na obeh straneh.« (21.)

Da ni svet realističen, v katerem se giblje povest, je povzel Jevnikar po teh dejstvih: 1. Jurčič je vzel po dva kmečka domova, a povsod samo po enega otroka, s čimer je problem ponostavil skoraj na pravilčno osnovo; 2. povsod ista presenečenost, in sicer tako, da prišča zgodbo že čisto pred zaključek, a jo nenadoma preobrne, in 3. vse se zmerja tako obrne, kakor zahteva misel; imamo torej realno podlago, a idealizirano v romantičnem smislu. Jevnikarjeve ugotovitve pri zgradbi povesti, pri podčrtavanju psiholoških neskladnosti oseb (zlasti Stefan, ki je kot glavni junak psihološko najslabše predstavljen), pri analizi kompozicije so tehtne ter doslej naj-

»Dal bom mir njihovim družinam in tolazil jih bom v njihovem trpljenju«

To je obljubil Gospod Jezus tistim, ki bodo častili njegovo Srečo. Ne zametajmo Jezusove pomoči, ko smo v stiskah. 1. decembra je prvi petek v mesecu. Pridite, izpolnite zaobljubo in udeležite se spravne obhajila. Počastite tako Srečo Jezusovo, da se bo usmililo nas in naših bratov in sester. 2. decembra pa je prva sobota v mesecu. Zadnja je v vencu peterih sobot, ki smo ga začeli v avgustu. Zato ne zamudimo spravne obhajila v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Zlasti ne zdaj, ko se bližamo prazniku Brezmadežnega spočetja Marijinega. Pristopimo vsi k angelski mizi polni zaupanja, da bo gorje odvzeto ali omiljeno. To je Marija obljubila v Fatimi, če se bo svet posvetil njenemu prečistemu Srcu in na prve sobote v mesecu pristopal k spravni obhajili.

Žene in matere

Naša mesečna duhovna obnova bo v torek, 28., in v sredo, 29. novembra v uršulinski cerkvi. V torek popoldne ob triletni na štiri bo skupni rožni venci. Molite bomo za božje varstvo in za milost popolnega kesanja zlasti ob smrti uri. Popoldne ob štirih bo govor in nato liturgije z blagoslovom. V sredo bo zjutraj ob 8 sv. maša z nagovorom in skupnim obhajilom. Pridite vse žene in matere, da v močnem in skupni molitvi damo Bogu dolžno čast, sebi in svojim pa izprosimo milost in božjo pomoč.

Opozorilo uprave policije

Uprava policije ponovno opozarja občinstvo, naj od vseh policijskih organov, kadar vršijo pri strankah kakršne koli službene posle zahteva, da se legitimirajo, četudi jih poznajo kot policijske uslužbenke. Ugotovili so se namreč primeri preiskav ali drugačnih nepravilnosti, ki so jih zagrešili posamezniki izdajajo se za organe uprave policije. Prav posebno pa naj občinstvo zahteva od organov, ki so v službi pri protidraginskem odseku, da se legitimirajo s posebno legitimacijo tega odseka. Brez te legitimacije policijski organi ne smejo izvršiti nobene preiskave, zaplembe, pregledovanja lokalov ali podobnih pregledov, ki spadajo v pristojnost tega odseka.

Vsako tudi najmanjšo nepravilnost, ki jo je, ali ki bi jo v bodoče zagrešili policijski organi, naj občinstvo zanesljivo javi osebno pri upravniku policije.

Uprava policije.

Opozorilo obiskovalcem državnih gledališč

P. n. gledališki abonement in drugim obiskovalcem sporoča Uprava državnih gledališč, da Gledališki listi preneha izhajati. Obenem sporoča, da bodo za posamezne abonente predstave za vsako premiero še nadalje izhajali v zvezi s letakom članki, ki so b. b. bavili z označeno predstavo.

Tisk novih člankov za jutrišnje premiero »Marija Stuart« se je iz tehničnih razlogov zakasnil, kar blagovoli p. n. občinstvo vzeti na znanje. Pripominjamo pa in opozarjamo, da je za to predstavo na razpolago še manjšo število izvodov »Gledališkega lista« iz lanske sezone. Ti izvidi bodo naprodaj pri dramskih biljetarjih.

Obtrtnike opozarjamo

ponovno na naredbo o štednji z električnim tokom, ki se že strogo izvaja. Prepovedano je uporabljati električni tok v delavnicah in pisarnah tako za pogon kakor tudi za razsvetljavo od 10. do 13. in od 16. do 20. ure. Gostinska podjetja, izvozni okrepčevalnice ne smejo uporabljati električnega toka od 17. do 18.30 ure. Frizerski obrati smejo uporabljati električni tok od 7. do 12.30 in 13.30 do 16 ure, bravnice pa od 15. do 18. ure. V prepovedanem času morajo biti električne luči, motorji in aparati brezopojno odklopljeni. Izjemna dovoljenja na posebnost prošnje izdaja šef pokrajinske uprave. Do rešitve se je strogo držati naredb. — Odsek za obrtništvo.

Rdeči križ poroča

Paketi: Vrstal red za sprejemanje paketov za dan od 27. novembra do 1. decembra je sledeči: N, O in R v ponedeljek, P v torek, S v sredo, S, T in U v četrtek, V, Z in 2 v petek.

Uradne ure so vsak delavnik razen sobote, od 8—11, v petek tudi od 15—16.30.

Drobne novice

Škofljaka dobrodelna pisarna, Poljanska cesta 6, sporoča: Mesečne podpore zavodom so bodo izplačevale 30. novembra. Vse ostale podpore dijakom, ki stanujejo privatno in rednim posiparicem iz Ljubljane pa šele po izidu novih denarnih nakazanic po 100 in po 50 lir zaradi pomanjkanja teh bankovcev. Natančni datumi bodo še objavljeni v »Slovenec«.

Mesečna rekolekcija za gg. duhovnike bo v petek, 1. decembra, in bo združena s komemoracijo prihoda škofa Misija v Ljubljano. Ob 15 skupna adoracija, ob 16 meditacija, ob 17 konferenca. Vsi gg. vljudno vabljeni. — Vodstvo.

Mesečna rekolekcija za akademsko izobražene gospode bo v sredo, 29. novembra, ob 18 v Križankah kot običajno.

Za pokojnega Jožka Jereba, ki je padel za domovino v borbi s slovenskim komunizmom, se bo vršila slovena maša zadušnica v sredo, 29. nov., ob pol 7 v cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Vsi znanci, prijatelji in sodelavci pokojnega, zlasti železnice, vljudno vabljeni.

Za sedmi dan smrti bo za pok. g. kanonika dr. Gregorja Jerjave v stolnici črna petna sv. maša danes, v torek, ob 7 zjutraj.

Namesto vena na krsto f. dr. Gregorja Jerjave, stolnega kanonika, je daroval Stolni Venc. konferenci g. dipl. inž. Poženel Radivoj 300 lir. Bog bodi gospodu darovalcu obilen plačnik.

Namesto vena na grob blagopokojnega g. kanonika dr. Gregorja Jerjave je daroval g. dr. Milan Perko za cerkev sv. Družine 500 lir. Prišrčen Bog povrni!

Za stare in onemogle v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je podarila ga. Ivana Majcen 200 lir namesto cvetja na krsto pok. g. Dragota Čeda. Mestno županstvo izreka dobitniku najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranlih.

Ravnateljstvo I. mejane meščanske šole n. Viliu v Ljubljani se v imenu učencev in uspešnih učenec zahvaljuje družini Skumove, ki je darovala za revne učence in uspešne znesek 500 lir v podastitev spomina na rajko Prekuh Jožico, tukajšnjo mož. šol. učiteljico. — Ravnateljstvo.

Za učiteljice bo mesečna duhovna obnova v četrtek pred prvim petkom, 30. novembra, ob 17.30 v samostanski kapeli pri uršulinkah. Vse učiteljice iskreno vabljeni!

Kdo more podariti za revno kapelico majhno preprogo ali prodati po smerni cenit Poudbe upravi »Slovenec« pod »Revna kapelica«.

Cetrta deška ljudska šola v Ljubljani na Prulah bo zopet pričela s poukom, zato naj pridejo učenci v torek, 28. novembra, ob 8 v dvorano poleg cerkve sv. Jakoba, kjer bodo zvedeli, kje in kdaj bodo imeli pouk. — Učenci V. razreda pa imajo pouk v ponedeljek, 27. novembra, ob 12.30 v gostilni Kramar na Krakovskem nasipu.

Formičot pastile za desinfekcijo ust in grla dobite v lekarnah

V Ljubljani so umrli od 17.—23. novembra: Prekuh Jožica, 42 let, učiteljica, Stari trg 26; Kern Frančiška roj. Drešar, 72 let, zasebnica, Studentova 13; Krötzer Josip, 38 let, rentnik drž. žel., Vošnjakova 18; Roman Katarina roj. Fabjanič, 65 let, vdova straznika, Verstovškova 8; Primec Jerica roj. Kuselj, 67 let, vdova kraljeva, Lampretova 13; Kočar Marija, 44 let, postrožnica, Strelška 4; Čotič Franc, 40 let, predglednik fin. kontrole, Ciril Metodova 53; Premk Marija, 91 let, bivša duinarica, Vidovdanska 9; Unuk Urula, 82 let, zasebnica, Japljeva 2; Rant Ivan, 77 let, bivši pek, Japljeva 2; Kompan Roman, 2 leti, sin bota straznika, Mestno zavetišče, Bežigrad; Nabernik Marija, 94 let, zasebnica, Vidovdanska 9; Freidl Ana, 78 let, prevzirlarica, Schramberg 52; Landsberg: Rakovec Ivana, 43 let, učiteljica, Gosposvetska 13; dr. Krajev Otmar, 73 let, mestni fizik v p. Frančiškanska 4; Finz Beno, 71 let, dr. vpk. Gestrinova 2. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Kralj Elizabeta, 64 let, žena vpk. dr. žel., Križevniška 7; Ilo Iva roj. Kajfež, 52 let, vdova uradnika, Aleksandrova cesta; Frančiškovič Maksim, poljski delavec, Praprunč 228; Bakar; Bittene Lucija roj. Smolnikar, 68 let, vdova trošarja, nadpaznika, Cerne-tova 19; Zrimšek Rudolf, 46 let, višji davčni kontrolor, Staničeva 31; Ramšak Olga, 42 let, služkinja, nestalna bivaljšica; Peterca Ivana, 39 let, delavka, Zador 38, Dobrunec; Vozlič Anton, 57 let, sin kraljeva, Dolnja vna 36; dr. Jerjav Gregor, 56 let, stolni kanonik, Pred škofijo 9; Slak Marija roj. Hrovatlu, 46 let, žena postrožnica, Režijanska 11.

Nastop gojencev

Glasbene Matic

Od učencev Glasbene Matic se leto za leto prvi nastopili gojenci violinskega oddelka prof. Karla Saneina. Vsi nastopajoči so bili iz I. oziroma II. razreda nižje šole. Povprečno imajo torej vsi enako izobrazbo, vendar se že na tej stopnji čuti, kdo od njih ima intimiteto do svojega tako zelo delikatnega instrumenta in s tem boljše upe na prihodnji umetniški razvoj. Učencev je bilo po številu sedem (Crnivec Mirko, Oblak Metod, Udovč Vladimir, Klopčič Oblik Ivo, Kapus Franc in Pečenko Vida). Podali so nam več solističnih točk, silali smo pa tudi dva dueta, od katerih je bil za dojamenja vsaj Bachov še pretežak za učence na tej stopnji. Za konec so val učenci zaigrali dva stavka iz Danclova op. 199, ki je kar mogočno zvenel. Pri nekaterih učencih je že opaziti prve začetke samostojnega podajanja, pri vseh pa vsebo roko g. prof. Saneina, ki jih spretno usmerja na zdravo umetniško pot. Omenim tudi, da je g. Sanein za nastop priprepal štiri samostojne, pedagoško pomembne skladbe. Nastopajoče je na klavirju spremljala ga. prof. Mirca Saneinova. M. T.

»SVETU« je bogate pisana beseda

Novo razdobje v razvoju našega gasilstva

Službeni list objavlja v 88 številki z dne 22. nov. 1944 naredbo o gasilstvu, s katero se razpušča sedanji, od italijanske oblasti ustanovljeni gasilski zbor (97. Corpo Vigili del Fuoco), organizacija gasilstva Ljubljanske pokrajine pa postavlja na povsem novo, našim razmeram in časom primerno podlago. Ker je naredba važna tudi za široko javnost, je treba, da nanjo opozorimo in da spregovorimo nekaj o njej in o našem gasilstvu vobče.

Reorganizacija in vključitev v javno upravo

Nova gasilska naredba daje obnovi organizacijsko podlago, sledeč strogo potrebam gasilske službe, ki postavlja danes te zahteve: veliko koncentracijo sil in sredstev, združenje vodilnih in opremljenih gasilskih enot in kakor je to uveljavljeno že v vsej javni upravi, ustvaritev udarnih, vojaško organiziranih in odlično izvežbah in opremljenih gasilskih enot in podreditve teh enot požarnopolicijskim oblastvom, ter zadovoljivo rešitev materialnih in socialnih vprašanj gasilstva. Z novo naredbo se naše gasilstvo z ene strani vrača nazaj v dobo izpred leta 1933, namreč nazaj v obdobje, iz katere je bilo izšlo, z druge strani pa stopa naprej, ker zapuščeno preživelo privatno, društveno osnovano ter se večanja v javno upravo, v kateri prevzema važno panogo, zaščito življenja in imetja pred ognjem in katastrofami.

Ni prostora, da bi se na tem mestu obširno bavili z naredbo. Opozorjamo nanjo v Službenem listu, in se omejimo le na njene posebnosti in novosti.

Naredba daje gasilstvu nov položaj: uvršča ga v tehnično policijo — za nas nov pojem — in ga podreja županu kot nosilcu krajevne požarnopolicijske službe. Uvaja se dve vrsti gasilskih organov:

Požarna policija in gasilstvo

v ožjem pomenu besede: prva je iz poklicnih gasilcev sestojajoča tehnična policijska četa, druga pa so tehnične pomožne policijske čete, sestavljene iz izvenpoklicnih, iz prebivalstva samo za čas alarma in vanj pritegnjenih gasilcev, ki služijo na prostovoljno ali obvezno. Požarna policija (§§ 2—3) je dolžna postaviti le mestna občina Ljubljanske. Sestavila jo bo iz poklicnih gasilcev razpuščenega Gasilskega zbora pod vodstvom strokovno izobrazjenega poveljnika (gasilskega inženirja). Vse druge občine postavijo po eno, po krajinski potrebi tudi več prostovoljnih in vodnoslovovalnih naprav ter sprejme kot jedro člani leta 1941 razpuščenih prejšnjih gasilskih čet. St.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Seš pokrajinske uprave je 24. novembra t. l. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka 27. novembra 1944 jutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Novo kislo zelje 6.80 L; kislja repa 6.80 L; sladka repa 3 L; rdeče zelje 4 L; zeljate glave 3 L; zelje na debelo 2 L; sveže naribano zelje 4 L; ohrovt 4 L; črna redkev 3 L; rdeča pesa 6 L; kolerabice 6 L; rumena koleraba 6 L; karfiola 10 L; krompir 4.50 L; buče 2 L; paradižniki 10 L; endivija 8 L; radič 6 L; špinata 10 L; šopek mešane zelenjave za juho 0.50 L; osnaženo rdeče korenje 8 L; peteršilj 6 L; zelena 8 L; por 9 L; čebula 12 L; česen 17 L; osnaženi hren 8 L; jabolka 16 L; gobe I. vrste (jurčki) 20 L; gobe II. vrste 12 L; suho lipovo cvetje 40 L.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te najvišje dopustne cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, veljajo cene, ki jih za vsako posliko posebej odobri Seš pokrajinske uprave.

Posebno pa opozorjamo prodajalce in prodajalce da mora biti po teh cenah na-

nje gasilstva se torej proti predvojnemu ne bo dosti spremenilo, pač pa organizacija.

Prostovoljno gasilsko četo (§§ 6—12) vodi gasilski vodja, ki ga postavlja župan in ki je temu ter okrajnemu gasilskemu vodji odgovoren za udarnost svoje enote. V občinah z več gasilskimi četami so četni vodje podrejeni vodji čete na sedežu občine. Naredba odreja podrobno dolžnosti in pravice gasilca, odpust iz čete, izključitev itd. Nabava in vzdrževanje gasilnega orodja, oblačil, opreme, alarmnih in vodooskrbovalnih naprav ter orodarn je naloga občine. Gasilstvu (§§ 13—18), ki se ustanovi samo v občinah, v katerih ustanovitev prostovoljnega gasilstva ne bi uspela in ki je torej subsidiarnega značaja. Ker je pri nas prostovoljno gasilstvo zelo razvito in priljubljeno, najbrž ne bo v vsej pokrajini niti enega primera, da bo treba seči po tem sredstvu in uveljaviti gasilsko službeno dolžnost. Obnamenjeno imovino upravlja ali občina sama, ali pa vodja gasilske čete. Ker nosi vse vzdrževalne stroške občina, ji pripade tudi vsa imovina gasilskih čet, razpuščenih povodom postavitve Gasilskega zbora, in morda še ne prenešana imovina samostojnih gasilskih društev, ki so obstajala pred letom 1933.

Nova je

Uvedba obveznega gasilstva

vezan službovanju v obveznem gasilstvu je vsak moški občan od 17. do 55. leta starosti. V službo jih priteguje župan z odločbo. § 13 našteva oprostitve.

Industrijsko in zavodsko gasilstvo ostane še naprej privatno, podreja se pa državnemu nadzorstvu. Tudi industrijsko gasilstvo je v naredbi podrobno urejeno (§§ 19—23).

Organizacija gasilstva je urejena skladno z organizacijo naše javne uprave. Celotno gasilstvo pokrajine vodi pokrajinski gasilski poveljnik, ki je podrejen neposredno šefu pokrajinske uprave, njemu odgovoren in od njega postavljen. Sedež poveljstva je v Ljubljani; ono upravlja vso, nalogam gasilstva službo imovino pokrajine in ima svoj proračun. Gasilstvo v območju upravnega okraja vodi okrajni gasilski vodja, ki je postavljen od okrajnega glavarja in je njemu podrejen. Okrajni gasilski vodja je predstojnik vodij vseh gasilskih čet v okraju. Pokrajinski in okrajni gasilski vodja sta obenem gasilskotehnični nadzorna organa njihovih oblastev.

Na novo in prvič v naši pokrajini se ureja

povračilo mezd

ali zaslužka, odpadlega zaradi sodelovanja prostovoljnega ali obveznega gasilca pri požarih in katastrofah, kadar pade to sodelovanje v gasilcev delovni čas (§ 30). Ni pravično, da bi uslužbenec ali delavec, ki se kot gasilec žrtvuje za skupnost, za svojo žrtve mezd izgubil. Zato se odreja, da se morajo gasilcem — privatnim uslužbencem izplačevati njihove mezd za vsak primer pritegnitve med njihovim delovnim časom za čas do dveh delovnih dni; če traja njihova pritegnitev več kakor dva dneva, jim mora odpadno mezd nadoknaditi občina. Nameščenci in delavci v službi javno-pravnih teles obdržijo pravico do svojih prejemkov brez ozira na čas trajanja pritegnitve, pripadniki svobodnih poklicev pa imajo pravico do odškodnine, če jim je v času udeleževanja izpadel zaslužek, ki ga ne morejo več nadomestiti in če je udeleževanje trajalo neprekinjeno več kakor šest ur.

Naznanila ljubljanskih prireditev

Dramsko gledališče

Torek, 28. novembra, ob 16.30: »Martijska Starija, Red Premierski.
Sreda, 29. novembra, ob 16.30: »Življenje je lepo, Red Sreda.
Četrtek, 30. novembra, ob 16.30: »Martijska Starija, Red Četrtek.

Operno gledališče

Torek, 28. novembra, ob 16.30: »Clivia, Red B.
Sreda, 29. novembra, ob 16.30: »Jenuša, Red D.
Četrtek, 30. novembra, ob 16.30: »Clivia, Izen, Cene od 60 lir navzdol.
N. Dostal »Clivia, opereta. Osebe: E. W. Pottier, finančnik in Chicago — Mil. Činaki, Clivia Gray, filmska igralka — Bu-

kovčeva, Juan Damigo — Koren, Jola, njegova sestra — Barbičeva, Lello Down, poročevalca — M. Sanein, Caudillo, krmar — Korošec, Diaz, stotnik — Humer, Valdivio, kriminalni inspektor — Boštjančič, predsednik sodišča — Škabar, Pepe Sulo — Zupan, filmski režiser — Frelih, filmski igralec — Brajnik, filmska igralka — Ponikvarjeva, Laya — Japljeva, prvi gaube — Kobal, Amacocha — Golieva, kraj: V južnoameriški republik Boliguan in okoli; čas: sedanost, Solo plešeta Japljeva in Pogačar. Scena inž. E. Franz, kostumi J. Vilfanova.

IV. simfonični koncert

bo v ponedeljek, 4. decembra, ob 18 v veliki unisoni dvorani. Spored bo izredno zanimiv in bo obsegal po eno simfonično skladbo Wagnerja, Brahmsa, Dvořaka in Liszta; pomnoženemu radijskemu orkestru bo dirigiral Drago Mario Sijaneec. O koncertu bomo še podrobneje poročali.
Predprodaja vstopnic a sporedi se vrši od jutri, srede, 29. novembra dalje v knjižarni Glasbene Matice.

• Oddajniška skupina Jadranske primorje •

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 28. november:
7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji koncert, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Napoved sporeda, nato opoldanski koncert — 12.50 Poročila v nemščini, poročila o položaju in poročila v slovenščini — 12.45 Koncert za razvedrilo izjava rad. ork. pod vod. D. M. Sijanca — 14 Poroč. v nem. — 14.15 Od dveh do treh žare meh — 15 Prenos car. nem. sporeda — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Popoldanske kratkegašje — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Zdravniška ura, dr. Salomon Branko: Rojstva in smrti med našim narodom — 19 Slovenska ljudska oddaja — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Prenos aktualnega predavanja — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Dunaj pozdravlja Ljubljano — 21 Komorno glasbo izjava trio za flavto, gošlji in čelo, izvajajo Slavko Korošec, Miran Viher in Adolf Zupane, solistka Jelka Stanič, violina, pri klavirju Marijan Lipovšek — 22 Poročila v nemščini — 22.15 Plesni orkester vodi M. Vodopivec — 23 Prenos osrednjega nemškega sporeda.

Sera Sturla se je naglo obrnil in odšel navzgor, da bi do konca noči prebil pri truplu svoje žene.

Dva in dvajseto poglavje

V obroču leta romajo ljudje okoli kakor sužnji. Dnevi so kakor gredi v mlinekem kolesu, nobenega ne moreš preskočiti. Zmeraj okoli in okoli, pa vendar stalno na istem mestu roma sprevid uklenjenih sužnjev.

Sera Sturla je zlasti v prvih dneh po smrti in pogrebu svoje žene prav težko občutil, da ni bilo moči nobenega dneva preskočiti. Siebhero jutro ga je zgrabilo za tilnik in ga vrglo iz kratkega, nezvestnega sna. In potem je bil pred njim dan s svojo neizprosno zahtevo — z mislimi, ki jih je bilo treba premisliti, in s časom, ki ga je bilo treba preživeti.

V dneh, ki so bili med smrtjo in pogrebom njegove žene, ni imel nobenega občutka za čas, vse je nekako stalo, dan in noč sta spozlela drug v drugega. Kamor se je ozrl, se mu je postavila na pot stena same teme. Njegovo telo in vse njegovo občutenje je bilo kakor čoln brez vesel, ki se je brez smisla in vzroka podil po oceanu sem in tja, njegova duša pa je bila kot neboljena brodolomka v njem. Kasneje se je spo-

Banovinski gasilski sklad se pre-

osnuje v

pokrajinski gasilski sklad

in bo še naprej služil svojemu staremu namenu. Ostanjejo tudi vse obveznosti zavarovalnih društev in drugih ustanov za zavarovanje proti požaru, njihov prispevek pa se zvišuje nazaj na 6 odstotkov iz leta 1933 določeno izmero 6 odstotkov od pobranih premij. Razdelitev dohodkov tega sklada je nekoliko spremenjena, ker odpade sedaj Gasilska zveza in ker so se spremenile tudi potrebe. Predviden je tudi nov prispevek pokrajine v ta sklad, ker dohodek iz obveznih prispevkov zavarovalnic danes ne zadošča. Subvencije občinam za vzdrževanje njihovih gasilstva bodo v bodoče višje.

Postopek je nagel. Izločen je v vseh gasilskih zadevah upravnosodni postopek in tudi redna tožbena pot. Imovina Gasilskega zbora ter imovina bivše Gasilske zajednice in gasilskih žup, kolikor še ni prešla v last zbora, preide v last Ljubljanske pokrajine, ki nosi skoraj vse stroške za vzdrževanje pokrajinskega gasilskega poveljstva in okrajnih gasilskih vodij ter za strokovno izobrazbo gasilstva. Končno se šef pokrajinske uprave pooblašča, da izda razne podrobne izvršilne predpise, ki naj urejajo notranjo organizacijo gasilske službe, dalje predpise o zavarovanju gasilcev proti nevarnostem, o izobraževanju gasilstva v gasilskotehničnih tečajih itd.

Naredba stopi v veljavo 15 dni po objavi v Službenem listu, torej 8. decembra 1944.

Komenskega ulica 28
Kupujemo tudi vse vrste zelenjave, por, korenčjek, petršilj, zeleno, zelje, vse vrste dišavnice in razne zdravilne zeli in korene.

KUPIMO LESNO OGLJE

vsake količine — proti zelo dobremu plačilu

MERKUR - Puharjeva 6

TEL. KINO »UNION« 22-71

Ljubljene starih in mladih
MAJNA DEKLETA, VELIKE SKRBI
Hannelore Schrott, Geraldine Katt, Fritz Odemar, Hermann Braun.
Predstava ob 16 in 18.

TEL. KINO »MATICA« 22-41

Custveno globoko zajeta drama

»SERENADA«

Hilde Krahl Igo Sym

Predstave ob 16 in 18.

Vstopnice za nedeljsko predstavo ob 14, ki je bila prekinjena zaradi alarma, veljajo za redne predstave do vključno četrka, 30. XI. proti prežigosanju pri blagajni.

TEL. KINO »SLOGA« 27-30

Posledice nedovoljene ljubezni v filmu

»ČRNI TALAR«

Lotte Koch, Kirsten Heiberg, Richard Häussler.

Predstava ob 16 in 18.

+

Dotrpela je naša nad vse ljubljena soproga, dobra mamica, stara mama, sestra, teta in tašča gospa

Pogačar Elizabeta

soproga strojevodje

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 28. t. m. ob 4 pop. z Zal, kapele sv. Jožefa.

k sv. Križu.

Ljubljana, 27. novembra 1944.

Globoko žalujejo soprogi z otroki

ter ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

V najem

LOKAL
v prometni ulici, po možnosti center, s pisarno in skladiščem, isče domača vrtila. Poudarje na upr. »Slov.« pod »Nova stroka« 10401.

Poizvedbe

MOSKO URO
sem našel. Naslov v upravi Slov. št. 14.471.

Vajenci

VEC VAJENCEV
sprejme trgovina z zelišč. Pismene poučbe z navedbo solske izobrazbe na upr. »Slov.« pod št. 10.402.

Kupimo

DIVIJI KOSTANJ
kupuje »ALPA«, hranilni proizvod, Ljubljana, Komenskega 28.

GALOSE, SNEZKE
gojzorce, zimsko čevlje za otroke in odrasle, rabljene in nerabljene kupi in plača dobro, prevzema tudi v komisijko prodajo. Isto tako tudi dežne plašče, trenčke in vetrne jopice. Hinko Privšek, komisijška trgovina, Ljubljana — Gradišče št. 7 (nasproti Dramskega gledališča).

RJUHE
kapne, blazine, brisače in druge za gospodinjstvo uporabne predmete stalno kupuje in plača prav dobro trgovina »OGLED« — Mestni trg 3 (vhod skozi vežo).

ZIMSKA OBLACILA
raznovrstna za otroke in odrasle v dobrem stanju, spodnja in vrhna, razno perilo, rjuhe, kapne, brisače, srajce, majice, nogavice itd. kupi in prevzema v komisijko prodajo: Hinko Privšek, komisijška trgovina, Ljubljana, Gradišče 7 — nasproti Dramskega gledališča.

PRODAJ
novi modni blače, salonsko suknjo, novo, posteljno — pregrinjalo za dve postelji, zavese, lepo ročno delo, skunk kep z mutom, novo, veliko ogledalo, Domovinska cesta 23, I. nadst. — vrata 5.

PRODAJ
mali celulozni punčki, klorirani, primerani za bomboniero in 6 robcev. Dolenjska cesta 10, dvorišče.

Radio

RADIO APARATE
in različni radio material, kakor žarnice, bloke, banuso itd., stalno kupuje trgovina »EVEREST«, Prešernova ul. 44.

Pohištvo

ZAMENJAM
ali prodam dve postelji in dve nočni omarici. Pagelj, Kongresni trg 7, prtl.

Knjige

Brehmovi knjižni
ZIVLJENJE ZIVALI
kupim. Naslov pušite v upravi »Slov.« pod št. 10390.

Stroj

STARE DELE
od strojev, tudi neoprabne, kupimo, in tehnična pisarna na Rimski cesti 13. Telefon 37-55.

Kokalj Marija

roj. Ankele
vdova po čestnem nadzorniku

Pokopana je bila v Kranju, dne 26. t. m.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Kranj, Ljubljana, Maribor, Valjevo, dne 27. novembra 1944.

ZALUJOČI OTROCI

in ostalo sorodstvo.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman 68

Poljubil je mrzlo čelo, položil je ruto spet na blede obličje, napravil je znamenje križa čez vse mrtvo telo in je nato tiho odšel iz sobe, da bi poiskal Blido in pogledal, kako je otroku.

Srce mu je vztrepetalo od bojazni, da bo zagledal njeno gorje. In še bolj se je prestrašil ob misli, da nemara še niti ne ve ne, kaj se je bilo zgodilo.

Povsod je bilo vse tiho — že zdavnaj je bila noč. A ko so se oglasile njegove stopinje na stopnišču, so se odprla kuhinjska vrata in stara Greta je stopila ven, držeč svetilko v roki. Šepetaje jo je vprašal po Blidu, ona pa mu je šepetaje odgovorila, da jo je spravila v posteljo — zgoraj v sobi, kjer je bila prej njegova spalnica. »Zdaj sem pa tu, če bi se zbudila,« je rekla in si obrisala oči s pisanimi predpasnikom. »Tako hridko se je jokala, uboga punčka, ko je razumela, kaj da se je zgodilo.

Sera Sturla ji je vzel svetilko iz roke in je odšel navzgor, da bi pogledal, kako je z Blido. Trdno je spala, stiskajoč svoj mali, objokani obraz na pol-

v blazino. Pobožal jo je neznansko previdno po lasih, da je ne bi zbudil, in se je prav nalahno dotaknil njene roke in njenega lica. Potem je pokleknil k postelji in si skril obraz v dlani. Zdaj je lahko molil in je čutil, kakor je to že prej nekoč doživel, da bo lahko svoje srce otajal v molitvi, dokler bo imel še Blido. Bila je ko člen v zvezi med njim in Bogom — bila je tako rekoč resnična zveza...

In niti slutiti ni, da je molil le iz bojazni, iz bojazni, da bi s svoje strani pretrgal to zvezo — in si s tem naprtil kazen na najobčutljivejšem mestu... da bi hčerko na kakršen koli način izgubil. Čim je odmolil, je šel spet navzdol in je naročil Greti, naj gre k Blidi in bo pri njej, da jo bo tolažila in ga poklicala, če bi se zbudila. Saj se lahko kar k njej v posteljo vleže, je dodal. Potem je vprašal po novorojeni deklici in je zvedel, da je dekletu dobro, da se je Sigrun zavzela zanjo in jo bo za zdaj ona »skrbovala.« In tako je v dobrih rokah,« je še dostavila stara Greta in se spet začela jokati.